Wydział Brytyjski M.I.D.
27,Albemarle Street W.1.

Londyn,dnia 19 grudnia 1944

BIULETYN INFORMACYJNY NR. 11/44

I. Sprawy ogólno-polityczne.

Zarówno przemówienie Premiera Churchilla jak i Debata w Izbie Gmin są dowodem,że W.Brytania uważa spor Polsko-Rosyjski za zagadnienie pierwszorzędnej wagi.Debata odbyła się w nastroju powagi i głębokiej troski.Wskazuje ona wyraznie na to,że W.Brytania zdaje sobie sprawę,iż chodzi o problem,ktory decydująco zaważy na szanse przyszłego pokoju i na jej stanowisko w Europie.

Przytłaczająca większość mówcow wypowiedziała pogląd,że najistotniejszą sprawą jest zabezpieczenie niepodległości Polski,zaś kwestia granic tylko uboczną.Tylko trzech broniło polityki sowieckiej /posłowie Price i Mack z Labour Party i konserwatysta Boothby/.

Churchill ujawnił,że w rokowaniach z poprzednim Rządem R.P., żądał uznania Linii Curzona i połączenia Rządu z Komitetem Lubelskim,przyczem nie były przewidziane żadne gwarancje specyficzne.

Cała Izba była jednomyślna w traktowaniu Komitetu Lubelskiego jako fikcji /bogus/,nawet sam Premier Churchill ograniczając się do oświadczenia,że za tym Komitetem stoi Rosja,pośrednio stwierdził,że Komitet ten nie reprezentuje żadnych odłamów opinii polskiej.To samo zostało potwierdzone w mowie Edena.

Eden stwierdził,że sprawy graniczne - o ile nie będą uprzednio mogły być załatwione w drodze obopólnej,dobrowolnej zgody - będą załatwione na konferencji pokojowej /stała teza Rządu Polskiego/.

Wyrażając obawę,że w razie braku układu polsko-sowieckiego dojdzie do zatargów między Armią Krajową a wojskami rosyjskimi Premier Churchill pośrednio stwierdził,że Armia Podziemna całkowicie solidaryzuje się z Rządem Polskim.

Stany Zjednoczone,choć nie zgłosiły formalnego sprzeciwu,nie wyraziły swej zgody na politykę sowiecką w stosunku do Polski.

Mowa Churchilla była przedewszystkiem powtórzeniem jego deklaracji z dnia 22 lutego,która sama była z kolei próbą narzucenia Polsce decyzji teherańskiej.Decyzje te powzięte,jak wiadomo, poza Rządem Polskim bez jego zgody i wiedzy,były zaprzeczeniem kompromisu i zasady swobodnych układów.

Premier Churchill mowił wyraznie tylko o oddaniu Polsce części Prus Wschodnich,minus okręg krolewiecki,widocznie rezerwowany dla Rosji.Nie wspomniał nawet wyraznie o Śląsku,starając się przerzucić odpowiedzialność za wszelkie rektyfikacje granicy niemieckiej na zachód od Polski na polską inicjatywę.

W związku z tym należy podkreślać na zebraniach i w rozmowach prywatnych:

nieprzerwaną lojalność Polski do Aliantów w walce z Niemcami zarówno w Kraju jak i zagranicą /niema Quislingow/ oraz ogromne straty poniesione przez Naród Polski,

że Rząd Polski jest jedynym legalnym rządem,uznanym i popieranym przez przytłaczającą większość obywateli /dowód Powstanie Warszawskie/,

że Rząd Polski uważa za najważniejsze swoje zadanie doprowadzenie do trwałego porozumienia Polsko-Rosyjskiego, opartego na prawach i żywotnych interesach obu stron ,

że Rząd i Naród Polski domagają się na Zachodzie tylko tych rewindykacji, które nie zostały załatwione w Traktacie Wersalskim i że rewindykacje te nie mogą być traktowane jako kompensata wzamian za utratę blisko połowy terytorium Państwa Polskiego.

II. Nowe wydawnictwa.

1. "EAGLE and TARTAN" by Jerzy Pomian. Cena 10/6
Translated by R.Pearce with a preface by Compton Mackenzie - Książnica Polska Glasgow 1944 stron III - 214

Treść. Książka jest powieścią opisującą przygody polskiego chłopca OLA, oraz jego szkockiego przyjaciela Bruce, podczas kampanii wrześniowej. Bruce poznał Ola przed wojną na Międzynarodowym Zjeździe Kajakowym, zaprzyjaźnił się z nim i przyjechał do niego w odwiedziny do Polski. Przebywając wśród Polaków nauczył się języka, poznał kraj i ludzi z którymi się serdecznie zżył, spędzając szereg miesięcy wakacyjnych przed wojną w środowisku Wielkopolskim, opisanym w początkowych partiach powieści. Wybuch wojny w 1939 r. zastaje Bruce w Polsce. Dalsze partie książki wypełnia opis Kampanii Wrześniowej, bombardowań, ewakuacji, przyczem akcja przenosi się na Kresy, gdzie wkraczają armie sowieckie.-

Ocena: Książka daje w formie powieściowej dużo wiadomości o Kampanii Wrześniowej i o Polsce wogóle.-

Użytek: Nadaje się do rozpowszechniania wśród brytyjskich czytelników na prezenty /skromniejsze/ - dla średnio inteligentnej publiczności - oraz dla starszych chłopców w szkołach.

2. "THE STUDIO" - special Polish issue, January 1945, cena 2/6 net.

Treść: Polski Numer Miesięcznika Artystycznego "THE STUDIO", wydany przy pomocy Ministerstwa Informacji i Dokumentacji. Zawiera następujące artykuły: "Aspects of Polish Art" - napisali Adam Kossowski i Jozef Natanson, "Tradycja Stanisławowska" napisał Roman Sołtyński, "Drzeworyty Ludowe i Malowidła na Szkle" - prof. Jastrzębowski, "Sztuka Tkacka w Polsce" - Dydyńska-Henneberg, "Wygląd Polskiego Miasta" Lichtenstein i Rudziński, "Stowarzyszenie Polskich Artystów w W.Brytanii" - napisał Tadeusz Potworowski. Całość obficie ilustrowana wzorami Polskiej Sztuki dawnej i współczesnej - w tej liczbie 9 reprodukcji kolorowych.

Ocena: Numer został ułożony zgodnie z wymogami Redakcji STUDIA, to znaczy że treść nie może być ani zbyt historyczna ani encyklopedyczna, musi natomiast poruszać pewne problemy i specjalnie podkreślać Sztukę Współczesną. Reprodukcje są dobrane bardzo dobrze jak na warunki wojenne uniemożliwiające korzystanie z wielu materiałów.

Użytek: Do rozpowszechniania wśród Brytyjczyków interesujących się sztuką. Należy jednak pamiętać że Studio rozchodzi się w b. wielkiej ilości egzemplarzy i dociera do wszystkich Muzeów i Szkół Sztuk Pięknych.

- o - O - o -